

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นำเสนอเป็นรายด้านและโดยภาพรวม

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากข้อคิดเห็นในแบบสอบถามตอนที่ 2

2.2 แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการสัมภาษณ์ครูใหญ่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 17 คน

ผลการวิเคราะห์

1. สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 สภาพ การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้งรายด้านและรายข้อ ปรากฏผลดังตาราง 3-1

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำแนกเป็นรายด้านและโดยภาพรวม

ขอบข่ายการดำเนินงานวิชาการ	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้	3.34	0.57	ปานกลาง
งานพัฒนาระบบการเรียนรู้อ	3.49	0.57	ปานกลาง
งานวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	3.69	0.59	มาก
งานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	3.83	0.64	มาก
งานพัฒนาและ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.12	0.70	ปานกลาง
งานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.19	0.71	ปานกลาง
งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	2.66	0.89	ปานกลาง
งานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ	3.32	0.77	ปานกลาง
รวม	3.34	0.55	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการดำเนินงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีสภาพการดำเนินงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางยกเว้นงานด้านวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนและงานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาที่มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

1.1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้ รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้

งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้นักเรียน ครูผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วม	3.29	0.80	ปานกลาง
2. จัดหาเอกสารหลักสูตร คู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม รวดเร็วและเพียงพอ	3.54	0.72	มาก
3. จัดประชุมเพื่อวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ ดูแลดำเนินการทบทวนหลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง	3.65	0.87	มาก
4. ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบและเข้าใจอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน	2.98	0.93	ปานกลาง
5. จัดครูเข้าสอนได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและเหมาะสมกับหลักสูตร	3.82	0.83	มาก
6. จัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรของครูอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ	3.30	0.86	ปานกลาง
7. ประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามีส่วนร่วมในการประเมิน	3.12	0.77	ปานกลาง
8. นำผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรมาใช้เพื่อปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	3.31	0.81	ปานกลาง
9. รายงานผลการติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาต่อครู นักเรียน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน	3.03	0.79	ปานกลาง
รวม	3.34	0.57	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการดำเนินงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้ในภาพรวม

อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการดำเนินงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางยกเว้นข้อ 2 จัดหาเอกสารหลักสูตร คู่มือครูและเอกสารประกอบ หลักสูตรได้อย่างเหมาะสม รวดเร็วและเพียงพอ ข้อ 3 จัดประชุมเพื่อวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ ดูแลดำเนินการทบทวนหลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง และข้อ 5 จัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรของครูอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ ซึ่ง 3 ข้อที่กล่าวมาพบว่ามีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

1.1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในด้านงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้

งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
10. จัดทำแผนการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม	3.51	1.00	มาก
11. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสมกับผู้เรียนทั้งด้านเวลาและสาระการเรียนรู้	3.85	0.75	มาก
12. ดำเนินการให้ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.01	0.76	ปานกลาง
13. การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญและมีความหลากหลาย	3.69	0.84	มาก
14. ดำเนินการให้ครูมีแผนการเรียนรู้ครบทุกรายวิชา	3.95	0.81	มาก
15. จัดบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข	3.57	0.80	มาก
16. จัดสหวิทยาการท้องถิ่นสนับสนุนการสอนของคุณอย่างต่อเนื่อง	2.93	0.84	ปานกลาง
17. จัดห้องเรียน สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ตามความพร้อมของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.32	0.85	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
18 ส่งเสริมให้มีการสอนซ่อมเสริมอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับผู้เรียน	3.26	0.83	ปานกลาง
19 จัดหาตำราเรียนที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ครู นักเรียนและท้องถิ่น	3.76	0.88	มาก
รวม	3.49	0.57	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการดำเนินงานวิชาการด้านงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.49$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการดำเนินงานวิชาการในด้านงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 12 ดำเนินการให้ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ข้อ 16 จัดสหวิทยากรท้องถิ่นสนับสนุนการสอนของครูอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับผู้เรียน ข้อ 17 จัดห้องเรียน สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ตามความพร้อมของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และข้อที่ 18 ส่งเสริมให้มีการสอนซ่อมเสริมอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับผู้เรียน พบว่า มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง

1.1.3 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในด้านงานวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการดำเนินงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในด้านการวัดผล
ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

งานวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
20. กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนที่ชัดเจน	3.79	0.80	มาก
21. จัดให้มีหลักฐานเอกสารการศึกษาที่สอดคล้องกับระเบียบการวัดผลและประเมินผลการศึกษาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์	3.96	0.76	มาก
22. รายงานผลการวัดผล ประเมินผลแก่นักเรียน ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	3.61	0.85	มาก
23. พัฒนาครูอาจารย์ให้มีความรู้และทักษะด้านการวัดผล ประเมินผลโดยจัดฝึกอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการในด้านเทคนิคการออกข้อสอบ การให้คะแนน การประเมินผลข้อสอบ ตลอดจนการรายงาน	3.63	0.87	มาก
24. จัดให้มีอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอบ เช่น คอมพิวเตอร์ หรือเครื่องพิมพ์ เครื่องโรเนียว ตลอดจนเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกอย่างครบครัน	3.77	0.99	มาก
25. จัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่ไม่ผ่านการประเมิน	3.76	0.80	มาก
26. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ	3.61	0.74	มาก
27. จัดตั้งคณะกรรมการดูแลรับผิดชอบงานเทียบโอนผลการเรียน	3.34	1.03	ปานกลาง
28. จัดให้มีระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้	3.40	1.00	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

งานวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
29. จัดให้มีการวัดผลในทุกๆช่วงชั้นเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	4.03	0.81	มาก
รวม	3.69	0.59	มาก

จากตาราง 6 พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการดำเนินงานวิชาการด้านงานวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 27 จัดตั้งคณะกรรมการดูแลรับผิดชอบงานเทียบโอนผลการเรียน และข้อ 28 จัดให้มีระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้ พบว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

1.1.4 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในด้านงานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในด้านงานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

งานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
30. กำหนดนโยบายและการวางแผนดำเนินงานที่ชัดเจนเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	3.92	0.77	มาก
31. สนับสนุน ส่งเสริมให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับหน่วยงานภายในสถานศึกษา	3.91	0.76	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

งานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
32. กำกับ ติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและรายงานผล การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.67	0.76	มาก
33. ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและ ต่อเนื่อง	3.61	0.94	มาก
34. มีธรรมนูญหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ ชัดเจนและสามารถดำเนินการตามแนวทางจนบรรลุ ความคาดหวังได้	3.93	0.79	มาก
35. จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีให้มีความสอดคล้อง กับธรรมนูญสถานศึกษา	4.03	0.78	มาก
36. จัดสรรความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรเพื่อดำเนิน โครงการตามแผนปฏิบัติงานประจำปีได้อย่าง เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ	3.99	0.88	มาก
37. อำนวยความสะดวก ติดตาม ดูแลและนิเทศ โครงการต่างๆอย่างทั่วถึง	3.57	0.85	มาก
รวม	3.83	0.64	มาก

จากตาราง 7 พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มี การดำเนินงานวิชาการในด้านงานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.83$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน

1.1.5 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการดำเนินงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในด้านการพัฒนา
และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

งานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
38. กำหนดนโยบายและการวางแผนที่ส่งเสริมการ พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อ การศึกษาอย่างชัดเจน	3.44	0.89	ปานกลาง
39. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิตและพัฒนา และใช้ สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการศึกษา	3.34	0.88	ปานกลาง
40. สำรวจความต้องการของครูเกี่ยวกับงานสื่อและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเป็นระบบและทั่วถึง	3.23	0.95	ปานกลาง
41. จัดหา จัดทำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับ ครูและผู้เรียนอย่างเพียงพอและหลากหลาย	3.14	0.85	ปานกลาง
42. จัดให้มีศูนย์สื่อ งบประมาณและบุคลากรแก่งานสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอ	3.00	0.86	ปานกลาง
43. อบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตสื่อและ การใช้เทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอและทันสมัย	2.83	1.00	ปานกลาง
จัดให้มีบุคลากรเพื่อแนะนำ กำกับ ติดตามและ	2.89	0.83	ปานกลาง
44. อำนวยความสะดวกในการจัดบริการสื่อและ เทคโนโลยีตลอดเวลา			
45. มีการนำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาใหม่ๆ เข้า มาใช้ในสถานศึกษาอยู่เสมอ	3.23	0.90	ปานกลาง
46. จัดให้มีและใช้ประโยชน์จากห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์	3.69	1.02	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

งานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
47. จัดให้มีและใช้ประโยชน์จากห้องปฏิบัติการทางภาษา	2.68	1.19	ปานกลาง
48. จัดให้มีและใช้ประโยชน์จากห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์	3.37	1.00	ปานกลาง
49. จัดให้มีการดูแลซ่อมแซมและบำรุงรักษาอุปกรณ์ต่างๆ ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า	3.24	0.96	ปานกลาง
50. นำระบบการศึกษาทางไกล เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หรือระบบการศึกษาผ่านดาวเทียมมาใช้	2.82	1.27	ปานกลาง
51. ประเมินการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ	2.74	0.97	ปานกลาง
รวม	3.12	0.70	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการดำเนินงานวิชาการด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.12$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการดำเนินงานในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่ 46 จัดให้มีและใช้ประโยชน์จากห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ พบว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.69$)

1.1.6 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 9

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการดำเนินงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานพัฒนาและ
ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

งานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
52. กำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน เกี่ยวกับการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา	3.42	0.94	ปานกลาง
53. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาอย่างเพียงพอและสอดคล้องกับการจัด กระบวนการเรียนรู้	3.48	0.81	ปานกลาง
54. ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ครูได้ใช้แหล่ง เรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัด กระบวนการเรียนรู้	3.38	0.94	ปานกลาง
55. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง	3.44	0.93	ปานกลาง
56. ห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์และสื่อทัศนอุปกรณ์อย่าง เพียงพอ มีคุณภาพ ทันสมัยและเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดี ภายในสถานศึกษา	3.03	1.18	ปานกลาง
57. การจัดการกระบวนการเรียนรู้เอื้อให้ผู้เรียนได้ศึกษาจาก แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในโรงเรียนอย่างเต็มที่ อาทิเช่น ห้องสมุด ร้านค้าสหกรณ์ แปลงเกษตร ฯลฯ	3.04	1.02	ปานกลาง
ส่งเสริมให้ครูจัดการกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้	3.26	0.82	ปานกลาง
58. ภายนอกโรงเรียนทั้งในชุมชนและธรรมชาติตาม ความเหมาะสมกับเวลาและสาระ			
59. สสำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอก สถานศึกษาเพื่อความสะดวกในการจัดการกระบวนการ เรียนรู้	2.84	0.90	ปานกลาง

ตาราง 9(ต่อ)

งานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
60. ทำการประเมินผลและพัฒนาเพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง	2.87	0.83	ปานกลาง
รวม	3.19	0.71	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการดำเนินงานวิชาการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.19$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

1.1.7 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 10

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
61. กำหนดให้งานวิจัยเป็นนโยบายหรือขอบข่ายงานที่สำคัญอย่างหนึ่งของสถานศึกษา	2.90	0.95	ปานกลาง
62. จัดให้มีหน่วยงานและคณะกรรมการวิจัยประจำโรงเรียน	2.44	1.06	น้อย
63. จัดการฝึกอบรมความรู้และทักษะทางการวิจัยให้แก่ครูและบุคลากรอย่างทั่วถึง	2.91	1.04	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
64. สนับสนุนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรของสถานศึกษาได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน	3.01	1.05	ปานกลาง
65. อำนวยความสะดวกในการทำวิจัยโดยจัดหาทุนวิจัย จัดทำงบประมาณประจำปีและหาแหล่งทุนต่างๆมาให้ผู้วิจัย	2.28	1.24	น้อย
66. สร้างบรรยากาศการวิจัยในสถานศึกษา เช่น จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานวิจัยของผู้บริหารครูและนักเรียน	2.42	1.10	น้อย
รวม	2.66	0.89	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการดำเนินงานวิชาการด้านงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครั้งหนึ่งจากทั้งหมดมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และอีกครึ่งหนึ่งมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

1.1.8 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในด้านงานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 11

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในด้านการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ

งานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
67. กำหนดนโยบายและการวางแผนที่ชัดเจนเกี่ยวกับงานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ	3.09	0.91	ปานกลาง
68. จัดให้มีหน่วยงานในสถานศึกษาและบุคลากรที่รับผิดชอบต่องานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการอย่างชัดเจน	3.07	0.90	ปานกลาง
69. จัดสรรงบประมาณแก่งานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการอย่างเพียงพอ	2.79	0.98	ปานกลาง
70. จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ให้กับชุมชนโดยความร่วมมือของชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่น การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น ฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น	2.98	1.13	ปานกลาง
71. ส่งเสริมให้ชุมชนได้ใช้โรงเรียนเป็นแหล่งความรู้และแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ของชุมชน เช่น การให้บริการห้องสมุด ห้องประชุม ห้องโสตฯ	3.15	1.24	ปานกลาง
72. สนับสนุน ช่วยเหลือและประสานงานให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่นการจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมต่างๆ ตามความเหมาะสม	3.22	1.03	ปานกลาง
73. ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครูและนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นอย่างเหมาะสม เช่น งานกีฬา การพัฒนาชุมชน ฯลฯ	3.97	0.88	มาก
74. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและชุมชนกับชุมชน โดยให้สถานศึกษาเป็นผู้ประสานงานและให้ความช่วยเหลือ	3.56	1.04	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

งานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ	μ	σ	ระดับการดำเนินงาน
75. เชิญผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา องค์กรธุรกิจ ผู้ประกอบการและผู้ปกครองของนักเรียนเข้าร่วม กิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่น งานกีฬา การแข่งขันทักษะ การจัดนิทรรศการ	4.07	1.11	มาก
รวม	3.32	0.77	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการดำเนินงานวิชาการด้านงานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.32$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่ 73 ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครูและนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้นอย่างเหมาะสม เช่น งานกีฬา การพัฒนาชุมชน ฯลฯ ($\mu = 3.97$) ข้อ 74 สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและชุมชนกับชุมชน โดยให้สถานศึกษาเป็นผู้ประสานงานและให้ความช่วยเหลือ ($\mu = 3.56$) และที่ 75 เชิญผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา องค์กรธุรกิจ ผู้ประกอบการและผู้ปกครองของนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่น งานกีฬา การแข่งขันทักษะ การจัดนิทรรศการ ($\mu = 4.07$) พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

2.แนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 ในตอนนี้เป็น วิเคราะห์เนื้อหาและแจกแจงความถี่เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงาน วิชาการที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุดสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดของครูใหญ่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไป รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 12 -19

ตาราง 12 ความถี่ของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้

ลำดับ	ประเด็นของข้อคิดเห็น	ความถี่ (f)
	แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	
1	จัดอบรมความรู้เพิ่มเติมให้กับครูอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	25
2	การจับคาบเรียนควรมีการบูรณาการระหว่างวิชาศาสนาและวิชาสามัญ เพื่อให้ผู้สอนได้มีเวลาเตรียมตัวและมีเวลาพักระหว่างคาบเรียน	13
3	สาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาต้องมีการบูรณาการระหว่างวิชาบางวิชา เพื่อให้เกิดความกระชับและลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาให้มากที่สุด เช่น การบูรณาการวิชาศาสนบัญญัติ, วิชาพระวจนะศาสนา, และวิชาการอธิบายอัล-กุรอานเข้าด้วยกันเป็นหนึ่งวิชา	13
4	เขตพื้นที่การศึกษาควรเข้ามาดูแลการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนอย่างใกล้ชิด	6
5	เนื้อหาที่อยู่ในหลักสูตรอิสลามศึกษาระดับช่วงชั้นที่3 ควรเป็นสาระที่ต่อยอดจากโรงเรียนตาดีกา	4
6	จัดให้มีหลักสูตรแกนกลางของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตพื้นที่ต่างๆ หรือกลุ่มเครือข่ายการศึกษา	3
7	หลักสูตรอิสลามศึกษาต้องต่อเนื่องกับหลักสูตรของตาดีกาและส่งต่อไปยังหลักสูตรอิสลามศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วย	2
8	ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม	1

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นของข้อคิดเห็น	ความถี่ (f)
	แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้	
9	โรงเรียนต้องมีแผนการใช้หลักสูตรที่ชัดเจน	14
10	ประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	13
11	นิเทศการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย ภาคการศึกษาละ 1-2 ครั้ง	10
12	จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลและติดตามผลการใช้หลักสูตร	10
13	เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการประเมินหลักสูตร เช่น การเชิญผู้นำศาสนา ตัวแทนตาดีกา หรือผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษา จากระดับอุดมศึกษาตลอดจนผู้ประกอบการและองค์กรต่างๆ เข้าร่วมประเมิน	9
14	ประชาสัมพันธ์หลักสูตรและรายงานผลการประเมินหลักสูตรในที่ประชุม ผู้ปกครองประจำภาคการศึกษาและเผยแพร่ในรูปแบบของการจัดป้าย นิเทศหรือเผยแพร่เอกสารตามสถานที่ต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อชุมชนเช่น มัสยิด หรือห้องสมุดชุมชน ฯ	6
15	ซักซ้อมและเตรียมความพร้อมการใช้หลักสูตรก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง	2
16	เตรียมเอกสารประกอบหลักสูตรคู่มือและคำอธิบายการใช้หลักสูตรให้ ชัดเจน	1

จากตาราง 12 พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและ
การนำหลักสูตรไปใช้ มีประเด็นที่มีความถี่มากที่สุดดังนี้

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดคือ จัดอบรมความรู้เพิ่มเติม
ให้กับครูอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง รองลงมาคือการจัดคาบเรียนควรมีการบูรณาการระหว่างวิชา
ศาสนาและวิชาสามัญ เพื่อให้ผู้สอนได้มีเวลาเตรียมตัวและมีเวลาพักระหว่างคาบเรียน ส่วนด้าน
การนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุดคือ โรงเรียนต้องมีแผนการใช้หลักสูตรที่ดี
รองลงมาคือ ประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินงานพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างไร รายละเอียด
ปรากฏผลดังในตาราง 13

ตาราง 13 ความถี่ของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินงานพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างไร

ลำดับ	ประเด็นของข้อคิดเห็น	ความถี่ (f)
	งานพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างไร	
1	จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับ ผู้เรียน	20
2	จัดให้มีการอบรม พัฒนาทักษะและวิธีการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง	19
3	จัดให้มีผู้รับผิดชอบดูแลเรื่องการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ คอยตรวจสอบ ดูแลและให้คำปรึกษาแก่ครู	9
4	การจัดทำประวัติและทำการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อเป็น ข้อมูลในการจัดการศึกษา	8
5	พัฒนามาตรฐานด้านเทคนิคและกระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาศาสนาให้ ทัดเทียมกับวิชาสามัญ	7
6	จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกระตุ้นความคิดและฝึกให้ ผู้เรียนได้ค้นหาความรู้ด้วยตนเองในทุกๆวิชา ยกเว้นกลุ่มวิชาศาสนาที่ เกี่ยวข้องกับหลักศรัทธา และอัล-กุรอาน	7
7	เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในทุก ขั้นตอน	4
8	จัดให้ครูมีแผนจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพครบทุกรายวิชา	3
9	จัดให้มีผู้นิเทศประจำกลุ่มสาระเพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่ครู	1
10	จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหา ทักษะและวิธีการสอนภายใน เครือข่าย	1

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นของข้อคิดเห็น	ความถี่ (f)
11	จัดสหวิทยากรเข้ามาช่วยงานสอนของครูอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เช่น ใ้ะอี่หม่าม ,กรรมการอิสลามประจำจังหวัด ตัวแทนองค์กรต่างๆ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งด้านวิชาศาสนาและวิชาสามัญ	1

จากตาราง 13 พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีประเด็นที่มีความถี่มากที่สุดคือ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับผู้เรียน รองลงมาคือ จัดให้มีการอบรม พัฒนาทักษะและวิธีการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง

2.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 14

ตาราง 14 ความถี่ของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

ลำดับ	ประเด็นของข้อคิดเห็น	ความถี่ (f)
1	แนวทางการวัดผล ประเมินผล จัดให้มีคณะกรรมการกลางที่คอยดูแลงานวัดผลประเมินผล เพื่อทำงานด้านการวางแผน จัดทำคู่มือเอกสาร ควบคุม ติดตามคอยนิเทศและให้คำปรึกษาตลอดจนประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนางานให้เป็นไปตามระเบียบของงานวัดผล	14
2	จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนางานวัดผล ประเมินผลของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง	11

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นของข้อคิดเห็น	ความถี่ (f)
3	จัดให้มีการซ่อมเสริมแก่ผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินในทุกครั้งที่มีการประเมินโดยเน้นในลักษณะของการเสริมองค์ความรู้ที่เด็กไม่ผ่านการประเมิน ด้วยกิจกรรมต่างๆ อาทิ เช่นการทำรายงาน การสรุปความคิดรวบยอดของเนื้อหาต่างๆ หรือการสร้างแผนที่ความคิด ฯ	5
4	การวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ควรเน้นที่การวัดจากสภาพจริงของผู้เรียนโดยการพิจารณาจากการปฏิบัติงาน ผลงาน หรือแฟ้มสะสมงาน มากกว่าการมุ่งเน้นองค์ความรู้จากการวัดโดยข้อสอบ	3
5	การประเมินผลต้องมีความยืดหยุ่นตามสภาพจริงของผู้เรียน มีการวัดผลเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	2
6	พัฒนางานวัดผลให้มีมาตรฐานเดียวกันในทุกๆรายวิชาทั้งศาสนาและสามัญ โดยครูสอนศาสนาอาจต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาอิสลามโดยตรงในการอบรมและให้ความรู้	1
7	โรงเรียนจะต้องจัดให้มีระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้ทั้งในรูปแบบของเอกสารและโปรแกรม	1
	แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน	
8	จัดตั้งคณะกรรมการเทียบโอนการเรียนเพื่อทำหน้าที่กำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติ และจัดทำเอกสารคู่มือต่างๆให้ชัดเจน	7
9	นักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 ควรได้รับการเทียบโอนผลการเรียนวิชาศาสนาบางรายวิชาที่นักเรียนเคยเรียนในโรงเรียนตาดีกาเพื่อลดภาระการเรียนให้กับผู้เรียน	4
10	โรงเรียนได้มีการประสานงานที่ดีกับสถาบันการศึกษาทั้งในระดับล่างและระดับบน	1

จากตาราง 14 พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวัดผล ประเมินผล มีประเด็นที่มีความถี่มากที่สุดคือ จัดให้มีคณะกรรมการกลางที่คอยดูแลงานวัดผลประเมินผล เพื่อทำงานด้านการวางแผน จัดทำคู่มือเอกสาร ควบคุม ติดตามคอยนิเทศและให้คำปรึกษาตลอดจน ประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนางานให้เป็นไปตามระเบียบของงานวัดผลรองลงมา คือ จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนางานวัดผล ประเมินผลของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง ส่วนงานเทียบโอนผลการเรียนมีประเด็นที่มีความถี่มากที่สุดคือจัดตั้งคณะกรรมการเทียบโอนการเรียนเพื่อทำหน้าที่กำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติ และจัดทำเอกสารคู่มือต่างๆให้ชัดเจน รองลงมาคือ นักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 ควรได้รับก ารเทียบโอนผลการเรียนวิชาศาสนาบาง รายวิชาที่นักเรียนเคยเรียนในโรงเรียนตาดีกาเพื่อลดภาระการเรียนให้กับผู้เรียน

2.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 15

ตาราง 15 ความถี่ของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ลำดับ	ประเด็นของข้อคิดเห็น	ความถี่ (f)
	งานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	
1	จัดให้มีคณะกรรมการคอยดูแล นิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดเวลา	19
2	สร้างความตระหนักแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องถึงความจำเป็นของงานประกันคุณภาพ	11
3	สร้างความเข้าใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับรู้ว่างานประกันคุณภาพคืองานที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องต้องทำและจะต้องทำทุกวัน	8
4	ปรับปรุงและพัฒนาธรรมเนียมหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ชัดเจน และสามารถดำเนินการตามแนวทางจนบรรลุความคาดหวังได้	7
5	จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีให้มีรายละเอียดและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน มีโครงการและกิจกรรมต่างๆที่ตอบสนองต่อแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นของข้อคิดเห็น	ความถี่ (f)
6	เขียนรายงานการประกันตนเองทุกๆปีเพื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานระดับสถานศึกษาและมาตรฐานของ สมศ. โดยมีการติดตามควบคุมให้เสร็จตามกำหนดเพื่อจะได้นำผลที่ได้ไปพัฒนางานประกันคุณภาพในปีการศึกษาถัดไป	4
7	จัดสรรความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรตามความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถเพื่อดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่างๆ	1

จากตาราง 15 พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา มีประเด็นที่มีความถี่มากที่สุดคือ จัดให้มีคณะกรรมการคอยดูแล นิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดเวลา รองลงมาคือ สร้างความตระหนักแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติงานประกันคุณภาพ

2.1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 16

ตาราง 16 ความถี่ของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ลำดับ	ประเด็นของข้อคิดเห็น	ความถี่ (f)
	งานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	
1	จัดให้มีศูนย์สื่อ งบประมาณและบุคลากรแ่งงานสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอ	21
2	สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูทุกคนได้ใช้สื่อประกอบการสอนอย่างเหมาะสมและหลากหลาย	12
3	จัดให้มีการฝึกอบรมให้ครูสามารถผลิตสื่อบางอย่างใช้เองได้เพื่อลดต้นทุนของค่าใช้จ่ายแทนการใช้สื่อสำเร็จรูปบางอย่าง	9
4	จัดให้มีบุคลากรเพื่อแนะนำ กำกับ ติดตามและอำนวยความสะดวกในการจัดบริการสื่อและเทคโนโลยีตลอดเวลา	4
5	จัดให้มีการทำทะเบียน คู่มือ ช่อมแซมและบำรุงรักษาอุปกรณ์ต่างๆ ให้ใช้ประโยชน์ได้อยู่เสมอ	4
6	จัดให้มีและใช้ประโยชน์จากห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์	1

จากตาราง 16 พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีประเด็นที่มีความถี่มากที่สุดคือ จัดให้มีศูนย์สื่อ งบประมาณและบุคลากรแ่งงานสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอ รองลงมาคือ สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูทุกคนได้ใช้สื่อประกอบการสอนอย่างเหมาะสมและหลากหลาย

2.1.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 17

ตาราง 17 ความถี่ของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

ลำดับ	ประเด็นของข้อคิดเห็น	ความถี่ (f)
	งานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	
1	วางแผนการดำเนินงานให้ชัดเจน	7
2	จัดให้มีบริการสืบค้นข้อมูลข่าวสารและความรู้ต่างๆทางอินเทอร์เน็ตอย่างเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน	6
3	พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้สมบูรณ์และเชื่อมต่อการเรียนรู้ให้มากที่สุด เนื่องจากแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในโรงเรียน คือแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์ได้มากที่สุดและสามารถใช้ได้บ่อยเท่าที่ต้องการ	4
4	จัดให้นักเรียนได้ทัศนศึกษาอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้งต่อห้องเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกที่สำคัญๆ ทั้งในชุมชนและธรรมชาติโดยที่การทำทัศนศึกษาแต่ละครั้งควรมีการบูรณาการความรู้หลายวิชาเข้าด้วยกันเพื่อความคุ้มค่าทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย	2
5	จัดทำตรวจสอบและทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนโดยอาจทำได้ด้วยการร่วมมือกับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน	1

จากตาราง 17 พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีประเด็นที่มีความถี่มากที่สุดคือ วางแผนการดำเนินงานให้ชัดเจน รองลงมาคือจัดให้มีบริการสืบค้นข้อมูลข่าวสารและความรู้ต่างๆทางอินเทอร์เน็ตอย่างเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน

2.1.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 18

ตาราง 18 ความถี่ของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ลำดับ	ประเด็นของข้อคิดเห็น	ความถี่ (f)
	งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	
1	จัดให้มีหน่วยงานและคณะกรรมการวิจัยประจำโรงเรียน	17
2	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้บริหารและครูอย่างต่อเนื่อง	16
3	กำหนดให้ผู้บริหารและครูทุกคนมีผลงานการวิจัยเป็นของตนเองอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ชิ้นงาน	7
4	สนับสนุนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรของสถานศึกษาได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน	7
5	มีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลงานวิจัยอย่างสม่ำเสมอ	7
6	ผู้บริหารควรอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยโดยจัดหาทุนวิจัย จัดทำงบประมาณประจำปีและหาแหล่งทุนต่างๆมาให้ผู้วิจัย	2
7	สร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้มีการทำวิจัยโดยการจัดประกวดและมอบรางวัล	1

จากตาราง 18 พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีประเด็นที่มีความถี่มากที่สุดคือ จัดให้มีหน่วยงานและคณะกรรมการวิจัยประจำโรงเรียน รองลงมาคือ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้บริหารและครูอย่างต่อเนื่อง

2.1.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ รายละเอียดปรากฏผลดังในตาราง 19

ตาราง 19 ความถี่ของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ลำดับ	ประเด็นของข้อคิดเห็น	ความถี่ (f)
	งานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ	
1	กำหนดนโยบายและการวางแผนที่ชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ	14
2	ดำเนินการสำรวจความต้องการด้านวิชาการของ ชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ถูกต้อง	3
3	จัดให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบต่องานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการอย่างชัดเจนโดยอาจกำหนดให้ครูสอนศาสนาเป็นผู้รับผิดชอบ เนื่องจากครูสอนศาสนามักจะเป็นคนในท้องถิ่นและเป็นบุคคลที่ทางชุมชนให้ความศรัทธาและให้ความไว้วางใจ	2
4	สนับสนุนให้ครูสอนศาสนาได้ออกเทศนาต่อชุมชนในวาระต่างๆ เช่น การละหมาดวันศุกร์ วันตรุษฯ	1
5	โรงเรียนควรร่วมมือกับชุมชนเพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการทำงานด้วยกัน เช่นการจัดอบรม การเดินทางศึกษาดูงานด้วยกัน	1

จากตาราง 19 พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีประเด็นที่มีความถี่มากที่สุดคือ กำหนดนโยบายและการวางแผนที่ชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการงานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ รองลงมาคือ ดำเนินการสำรวจความต้องการด้านวิชาการของ ชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ถูกต้อง

2.2 แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ จากการสัมภาษณ์ครูใหญ่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้เพิ่มเติมจำนวน 17 คน

ในตอนนี้เป็นกรประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูใหญ่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 17 คนในข้อคำถามประเด็นเดียวกันกับแบบสอบถามแบบปลายเปิด

2.2.1 แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้

แนวทางการพัฒนาหลักสูตร

(1) ควรจัดให้มีหลักสูตรแกนกลางของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตพื้นที่ต่างๆ หรือกลุ่มเครือข่ายการศึกษาเพื่อให้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรเป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยให้เขตพื้นที่การศึกษาเข้ามาดูแลการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตรขอโรงเรียนอย่างใกล้ชิด

(2) สาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาที่อยู่ในหลักสูตรสถานศึกษาในสัดส่วนที่นอกเหนือจากหลักสูตรแกนกลางต้องมีการบูรณาการระหว่างวิชาบางวิชาเพื่อให้เกิดความกระชับและลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาให้มากที่สุด เช่น การบูรณาการวิชาศาสนาบัญญัติ, วิชาพระวัจนะศาสดา, และวิชาอรรถาธิบายอัล-กุรอานเข้าด้วยกัน เป็นหนึ่งวิชา ส่วนวิชาที่ว่าด้วยมารยาทและความประพฤติก็อาจบูรณาการเข้าในวิชาสามัญในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และศักยภาพพื้นฐานในการคิดและการทำงาน ทั้งนี้เพื่อลดคาบเรียนให้กับผู้เรียนและผู้สอน

(3) การจัดการคาบเรียนควรมีการบูรณาการวิชาต่างๆ ทั้งวิชาศาสนาและสามัญเข้าด้วยกันบ้างเช่น การสลับคาบเรียนระหว่างวิชาศาสนาและวิชาสามัญ เพื่อให้ผู้สอนได้มีเวลาเตรียมตัวและมีเวลาพักระหว่างคาบเรียน เพื่อประสิทธิภาพที่ดีของการสอน

(4) เนื้อหาที่อยู่ในหลักสูตรอิสลามศึกษาระดับช่วงชั้นที่3 ควรเป็นสาระที่ต่อยอดจากโรงเรียนตาดีกา หากพบว่ามีเนื้อหาซ้ำซ้อนควรตัดออกหรือทำการสอบเทียบหรือทำการเทียบโอนผลการเรียนให้ผู้เรียนได้ทันทีโดยไม่ควรมีให้ผู้เรียนต้องเรียนซ้ำอีก

(5) ผู้บริหารควรจัดอบรมความรู้เพิ่มเติมให้กับครูอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

(6) หลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนต้องสอดคล้องและต่อเนื่องกับสถาบันที่เกี่ยวข้องทั้งระดับล่างและระดับที่เหนือกว่า กล่าวคือต้องต่อเนื่องกับหลักสูตรของตากาและส่งต่อไปยังหลักสูตรอิสลามศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วย

แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้

(1) การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการรายงานผลการประเมินหลักสูตรนอกจากที่ทำในที่ประชุมผู้ปกครองประจำภาคการศึกษาแล้วควรมีการเผยแพร่ในรูปแบบของการจัดป้ายนิเทศหรือเผยแพร่เอกสารตามสถานที่ต่างๆที่มีความสำคัญต่อชุมชนเช่นมัสยิด หรือห้องสมุดชุมชน ฯ

(2) โรงเรียนควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนในเครือข่ายเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและแนวทางในการแก้ปัญหาหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร

(3) การประเมินหลักสูตรควรทำอย่างต่อเนื่องและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการประเมินอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นการเชิญผู้นำศาสนา ตัวแทนตากา หรือผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาจากระดับอุดมศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองและองค์กรต่างๆ เข้าร่วมประเมิน

(4) การนิเทศการใช้หลักสูตรต้องทำอย่างต่อเนื่องภาคการศึกษาละ 1-2 ครั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างต่อเนื่องแก่ต่อหลักสูตร โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการดูแลและติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

(5) โรงเรียนต้องมีแผนการใช้หลักสูตรที่ดี ดูแลทบทวนหลักสูตร ตลอดจนการเตรียมเอกสารประกอบหลักสูตร รวมถึงคู่มือและคำอธิบายการใช้หลักสูตรให้ชัดเจน เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง รวมถึงการที่โรงเรียนจะต้องนิเทศครูที่เข้าใหม่ในระหว่างภาคการศึกษาให้เข้าใจตรงกันด้วย

(6) การบริหารหลักสูตรต้องยึดหลักการบริหารตามขั้นตอน PDCA อย่างเคร่งครัดกล่าวคือ มีการวางแผนที่ดี มีการควบคุมดูแลให้มีการดำเนินการตามแผน มีการตรวจสอบประเมิน และมีการนำผลจากการประเมินนั้นไปใช้ในการปรับปรุงต่อไป

(7) การใช้หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นและมีการปรับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยที่เด็กเก่งกับเด็กอ่อนไม่จำเป็นต้องเรียนเนื้อหาที่เหมือนกัน ขณะเดียวกันในการสอบครั้งหนึ่งก็อาจมีข้อสอบมากกว่า 1 ชุด

2.2.2 แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้

(1) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องเน้นกระบวนการกระตุ้นความคิดและฝึกให้ผู้เรียนได้ค้นหาความรู้
ด้วยตนเองในทุกๆวิชา ยกเว้นกลุ่มวิชาศาสนาที่เกี่ยวข้องกับหลักศรัทธาและอัล-กุรอาน

(2) กระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาศาสนาต้องพัฒนามาตรฐานด้าน
เทคนิคและกระบวนการให้ทัดเทียมกับวิชาสามัญ อาจทำได้โดยการส่งครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ารับ
การอบรมทักษะ เทคนิคและวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพและมีความหลากหลายมากขึ้น
ทดแทนการสอนแบบบรรยายและการอ่านแปลอย่างที่เคยทำมาในอดีต

(3) การจัดการเรียนรู้ที่ต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมีความยืดหยุ่น
เหมาะสมกับผู้เรียนนั้นสามารถทำได้โดยการจัดทำประวัติและทำการคัดกรองนักเรียนเป็น
รายบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนตลอดจนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วน
ร่วมในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในทุกชั้นตอน โดยเฉพาะในชั้นของการวางแผน

(4) จัดสหวิทยากรเข้ามาช่วยงานสอนของครูอย่างต่อเนื่อง และ
สมัครสมาชิก เช่น โต๊ะอิหม่าม ,กรรมการอิสลามประจำจังหวัด ตัวแทนองค์กรต่างๆ ตลอดจน
ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งด้านวิชาศาสนาและวิชาสามัญ

(5) จัดให้มีการอบรม พัฒนาทักษะและวิธีการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง
โดยมีการจัดทำในระบบเครือข่ายโรงเรียนรวมถึงจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหา ทักษะและ
วิธีการสอนเพื่อช่วยกันและกันภายในเครือข่าย

(6) จัดให้มีผู้รับผิดชอบดูแลเรื่องการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ คอย
ตรวจสอบ ดูแลและให้คำปรึกษาแก่ครูเพื่อให้ครูมีแผนจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพครบทุกรายวิชา

(7) พัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ภายในกลุ่มสาระและระหว่างกลุ่มสาระตลอดจนจัดให้มีผู้นิเทศประจำกลุ่มสาระเพื่อช่วยเหลือให้
คำปรึกษาแก่ครู

2.2.3 แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านงานวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
งานวัดผล ประเมินผล

(1) โรงเรียนควรจัดให้มีคณะกรรมการกลางที่คอยดูแลงานวัดผล
ประเมินผล เพื่อทำงานด้านการวางแผน จัดทำคู่มือเอกสาร ควบคุม ติดตามคอยนิเทศและให้

คำปรึกษาตลอดจนประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนางานให้เป็นไปตามระเบียบของงานวัดผล

(2) การวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ควรเน้นที่การวัดจากสภาพจริงของผู้เรียนโดยการพิจารณาจากการทำงาน ผลงาน หรือเพิ่มสะสมงานมากกว่าการมุ่งเน้นองค์ความรู้จากการวัดโดยข้อสอบ โดยเฉพาะวิชาศาสนาเช่น วิชาศาสนบัญญัติหรือวิชาจริยธรรมอิสลาม อาจวัดผลได้จากการวิเคราะห์ประเมินสมุดบันทึกพฤติกรรมผู้เรียน โดยพิจารณาจากสถิติการละหมาดตลอดภาคการเรียนหรือตลอดปีการศึกษา การพิจารณาจากบันทึกความดีและการกระทำผิดของนักเรียน โดยที่โรงเรียนตั้งเกณฑ์และตัวชี้วัดเอาไว้แล้วเปรียบเทียบเพื่อเป็นคะแนนในวิชาต่างๆที่เกี่ยวข้อง

(3) จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนางานวัดผล ประเมินผลของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึงเพื่อให้การวัดผล ประเมินผลมีมาตรฐานเดียวกันในทุกๆรายวิชาทั้งศาสนาและสามัญ ส่วนครูสอนศาสนาอาจต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาอิสลามโดยตรงในการอบรม และให้ความรู้ เนื่องจากการอบรมจากนักวิชาการทั่วไปไม่สามารถสร้างความชัดเจนให้กับครูสอนศาสนาได้ เนื่องจากไม่สามารถเปรียบเทียบหรือยกตัวอย่างในเชิงลึกให้เห็นจริงได้

(4) การประเมินผลต้องมีความยืดหยุ่นตามสภาพจริงของผู้เรียน มีการวัดผลเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยมีการเก็บบันทึกคะแนนที่ละน้อยๆแต่มีการเก็บบันทึกบ่อยๆ

(5) จัดให้มีการส่งเสริมแก่ผู้เรียนที่ไม่ผ่านการประเมินในทุกครั้งที่มีการประเมินโดยเน้นในลักษณะของการเสริมองค์ความรู้ที่เด็กไม่ผ่านการประเมิน ด้วยกิจกรรมต่างๆ อาทิ เช่นการทำรายงาน การสรุปความคิดรวบยอดของเนื้อหาต่างๆ หรือการสร้างแผนที่ความคิด ฯ

(6) โรงเรียนจะต้องจัดให้มีระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้ทั้งในรูปแบบของเอกสารและโปรแกรม

งานเทียบโอนผลการเรียน

(1) จัดตั้งคณะกรรมการเทียบโอนการเรียนเพื่อทำหน้าที่กำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติ และจัดทำเอกสารคู่มือต่างๆให้ชัดเจน โดยมีการประสานงานกับโรงเรียนในเครือข่ายเดียวกัน ตลอดจนเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงและทางอ้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

(2) โรงเรียนต้องมีการประสานงานที่ดีกับสถาบันการศึกษาทั้งในระดับล่างและระดับบน เช่น นักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 ควรได้รับการเทียบโอนผลการเรียนวิชาศาสนาบางรายวิชาที่นักเรียนเคยเรียนในโรงเรียนตาติกา ทั้งนี้เพื่อลดภาระการเรียนให้กับผู้เรียน หรือ โรงเรียนบางโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาศาสนาชั้นสูงผู้เรียนก็ควรได้รับการบันทึกและนำเสนอส่งต่อผลการเรียนสู่การเรียนอิสลามระดับอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

(3) การจัดทำหลักสูตรคู่ขนานกับสถาบันการศึกษาด้านอาชีพหรือสถาบันอื่นๆ เป็นทางเลือกที่ดีทางหนึ่งสำหรับโรงเรียนที่มีโอกาส เพื่อให้นักเรียนจะได้รับการเสริมความรู้ทางด้านการประกอบอาชีพและสามารถได้รับประกาศนียบัตรรับรองจากสถาบันวิชาชีพ และสามารถนำมาเทียบโอนผลการเรียนกับโรงเรียนได้อีก ทำให้ประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย

2.2.4 แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

(1) โรงเรียนต้องเร่งสร้างความตระหนักแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติงานประกันคุณภาพและสร้างความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องรับรู้งานประกันคุณภาพคืองานที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องต้องทำและจะต้องทำทุกวัน

(2) กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพในระดับหน่วยงานภายในสถานศึกษา ตั้งแต่ขอบข่ายการบริหารงานด้านต่างๆ ฝ่ายงานต่างๆ ตลอดจนกลุ่มงานต่างๆ

(3) จัดให้มีคณะกรรมการคอยดูแล นิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดเวลา

(4) เขียนรายงานการประกันตนเองทุกๆปีเพื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานระดับสถานศึกษาและมาตรฐานของ สมศ. โดยมีการติดตามควบคุมให้เสร็จตามกำหนดเพื่อจะได้นำผลที่ได้ไปพัฒนางานประกันคุณภาพในปีการศึกษาถัดไป

(5) ปรับปรุงและพัฒนาธรรมเนียมหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ชัดเจน และสามารถดำเนินการตามแนวทางจนบรรลุความคาดหวังได้

(6) จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีให้มีรายละเอียดและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน มีโครงการและกิจกรรมต่างๆที่ตอบสนองต่อแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา งานประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(7) จัดสรรความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรตามความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถเพื่อดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่างๆ และจัดให้มีการอำนวยความสะดวกติดตาม ดูแลและนิเทศโครงการต่างๆอย่างทั่วถึง

2.2.5 แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินงานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

(1) จัดให้มีศูนย์สื่อ งบประมาณและบุคลากรแก่งานสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอ ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูทุกคนได้ใช้สื่อประกอบการสอนอย่างเหมาะสมและหลากหลาย

(2) จัดให้มีบุคลากรเพื่อแนะนำ กำกับ ติดตามและอำนวยความสะดวกในการจัดบริการสื่อและเทคโนโลยีตลอดเวลาและจัดให้มีการทำทะเบียน ดูแล ซ่อมแซมและบำรุงรักษาอุปกรณ์ต่างๆ ให้ใช้ประโยชน์ได้อยู่เสมอ

(3) จัดให้มีการฝึกอบรมให้ครูสามารถผลิตสื่อบางอย่างใช้เองได้เพื่อลดต้นทุนของค่าใช้จ่ายแทนการใช้สื่อสำเร็จรูปบางอย่าง

(4) จัดให้มีและใช้ประโยชน์จากห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์

(5) จัดตั้งศูนย์สื่อเครือข่ายโรงเรียนและกำหนดแนวทางการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของกลุ่มเครือข่ายเพื่อแก้ปัญหาสื่อบางประเภทที่มีราคาแพงมาก เช่น ห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยจัดให้มีการผลัดเปลี่ยนกันใช้

(6) โรงเรียนเอกชนที่ไม่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐในระดับ 100 เปอร์เซนต์ ควรได้รับการช่วยเหลือจากรัฐโดยตรง

2.2.6 แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

(1) วางแผนการดำเนินงานให้ชัดเจนและจัดทำการสำรวจและทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนโดยอาจทำได้ด้วยการร่วมมือกับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน

(2) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้สมบูรณ์และเอื้อต่อการเรียนรู้ให้มากที่สุด เนื่องจากแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด ร้านค้าสหกรณ์ แปลงเกษตร

ห้องบริการอินเทอร์เน็ต ฯลฯ คือแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์ได้มากที่สุดและสามารถ
ใช้ได้บ่อยเท่าที่ต้องการ

(3) ห้องสมุดโรงเรียนควรมีหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์
ครุภัณฑ์และสื่อทัศนอุปกรณ์อย่างเพียงพอ มีคุณภาพ ทันสมัย พร้อมทั้งจัดให้มีผู้ดูแลและคอย
บริการให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ

(4) จัดให้มีบริการสืบค้นข้อมูลข่าวสารและความรู้ต่างๆทางอินเทอร์เน็ต
อย่างเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน

(5) จัดให้นักเรียนได้ทัศนศึกษาอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้งต่อ
ห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกที่สำคัญๆ ทั้งในชุมชนและธรรมชาติ
โดยที่การทำทัศนศึกษาแต่ละครั้งควรมีการบูรณาการความรู้หลายวิชาเข้าด้วยกันเพื่อความคุ้มค่า
ทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย

2.2.7 แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(1) กำหนดให้งานวิจัยเป็นนโยบายหรือขอบข่ายงานที่สำคัญอย่างหนึ่ง
ของสถานศึกษา โดยอาจจัดให้เป็นขอบข่ายหนึ่งของงานวิชาการพร้อมกับจัดให้มีหน่วยงานและ
คณะกรรมการวิจัยประจำโรงเรียน

(2) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้บริหารและครูอย่างต่อเนื่อง

(3) กำหนดให้ผู้บริหารและครูทุกคนมีผลงานการวิจัยเป็นของตนเอง
อย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ชิ้นงาน พร้อมมีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลอย่าง
สม่ำเสมอ

(4) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรรวมกลุ่มกันทำวิจัยเพื่อ
พัฒนาโรงเรียนโดยการจัดตั้งกองทุนวิจัยและร่วมกันดำเนินงาน เพื่อศึกษาวิธีการแก้ปัญหาหรือ
การพัฒนาทางด้านต่างๆให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(5) ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างในการทำวิจัยตลอดจนสนับสนุนส่งเสริม
และอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรของสถานศึกษาได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านการบริหารงาน ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการ
ด้านผู้เรียน ฯลฯ

(6) ผู้บริหารควรอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยโดยจัดหาทุนวิจัย จัดทำงบประมาณประจำปีและหาแหล่งทุนต่างๆมาให้ผู้วิจัย

(7) สร้างบรรยากาศการวิจัยในสถานศึกษา เช่น จัดนิทรรศการเผยแพร่ งานวิจัยของผู้บริหารครูและนักเรียน รวมถึงการนำผลงานวิจัยออกไปเผยแพร่ต่อชุมชนในสถานที่ หรือวาระสำคัญต่างๆ เช่น งานมัสยิด ศูนย์ชุมชน

2.2.8 แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน สยามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินงานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ

(1) กำหนดนโยบายและการวางแผนที่ชัดเจนเกี่ยวกับแนวดำเนินการ งานส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการและจัดให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบต่องานส่งเสริม ให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการอย่างชัดเจนโดยอาจกำหนดให้ครูสอนศาสนาเป็นผู้รับผิดชอบ เนื่องจากครูสอนศาสนา มักจะเป็นคนในท้องถิ่นและเป็นบุคคลที่ทางชุมชนให้ความศรัทธาและให้ความไว้วางใจ

(2) ดำเนินการสำรวจความต้องการด้านวิชาการของ ชุมชนเพื่อ ตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ถูกต้อง

(3) สนับสนุนให้ครูสอนศาสนาได้ออกเทศนาต่อชุมชนในวาระต่างๆ เช่น การละหมาดวันศุกร์ วันตรุษ ฯ

(4) สร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนและชุมชนโดย เชิญผู้นำชุมชนด้านต่างๆเข้ามาเป็นคณะกรรมการ เพื่อร่วมวางแผนและร่วมดำเนินงาน

(5) ส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษาให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของ ชุมชน เช่น การสอนศาสนา คอมพิวเตอร์ วิชาชีพ ฯลฯ

(6) รวมกลุ่มกันในนามของกลุ่มเครือข่ายหรือสมาคมจัดนิทรรศการหรือ การแสดงผลงานทางวิชาการเพื่อนำเสนอ ต่อชุมชน

(7) โรงเรียนควรร่วมมือกับชุมชนเพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนา ความรู้ความสามารถในการทำงานด้วยกัน เช่นการจัดอบรม การเดินทางศึกษาดูงานด้วยกัน